

การขนส่งทางน้ำ

(Water Transport หรือ Maritime Transport)

การขนส่งทางน้ำ

การเคลื่อนย้ายสินค้า และ/หรือ ผู้โดยสารทางน้ำ มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

ลักษณะของการขนส่งทางน้ำ

1. การขนส่งทางน้ำในแผ่นดิน (Inland Waterway Transport หรือ IWT)
2. การขนส่งชายฝั่ง (Coastal Transport)
3. การขนส่งทางทะเล/มหาสมุทร (Sea Transport หรือ Ocean Transport)

อุปสงค์การขนส่งทางน้ำในแผ่นดิน

1. การข้ามพื่นน้ำ (Water Crossing)

การข้ามฟากของผู้โดยสาร

การข้ามฟากพร้อมยานพาหนะ

2. การล่องตามลำน้ำ (Water Navigation)

การขนส่งในเมือง

การขนส่งระยะไกลทางแม่น้ำ

อุปสงค์การขนส่งทางชายฝั่ง

1. กรณีที่มีเส้นทางบกเชื่อมต้นทาง-ปลายทาง
2. กรณีที่ไม่มีเส้นทางบกเชื่อมต้นทาง-ปลายทาง

การเดินทางเรือชายฝั่ง VS. การเดินทางเรือแม่น้ำ

การเดินทางเรือชายฝั่ง	การเดินทางเรือแม่น้ำ
มีขนาดใหญ่	มีขนาดเล็ก
เป็นเส้นทางตรง	เป็นแม่น้ำธรรมชาติจึงอ้อม
ส่วนมากเทียบท่าเดินเรือระหว่างประเทศ	เป็นท่าขนาดเล็กกว่า

อุปสงค์การขนส่งทางทะเล/มหาสมุทร

1. ใช้เวลาหลายวันในการเดินทาง
2. ไม่เหมาะสำหรับการขนส่งผู้โดยสาร
3. มีความไม่แน่นอนจากสภาพภูมิอากาศ
4. มักใช้เฉพาะเดินทางเพื่อท่องเที่ยว
5. เหมาะสำหรับการขนส่งสินค้า

สาเหตุที่การขนส่งทางทะเลมีบทบาทสูง

1. เป็นการขนส่งที่ประหยัดที่สุดในการขนส่งระยะไกล
2. สามารถขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ได้
3. เป็นการขนส่งที่มีความปลอดภัยสูง
4. เป็นการขนส่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สินค้าที่มีปริมาณการขนส่งทางทะเลมากที่สุด

กลุ่มที่ 1 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (Oil and Gas)

กลุ่มที่ 2 สินค้าเทกองหลัก 5 ประเภท (Five Major Bulks)

กลุ่มที่ 3 สินค้าแห้งอื่นๆ (Other Dry Cargo)

กลุ่มที่ 4 สินค้าตู้คอนเทนเนอร์ (Container)

เส้นทางการเดินเรือ

1. เส้นทางการขนส่งทางน้ำในแผ่นดิน
2. เส้นทางการเดินเรือชายฝั่ง
3. เส้นทางการขนส่งทางทะเล/มหาสมุทร

เส้นทางการขนส่งทางน้ำในแผ่นดิน

1. เส้นทางตามธรรมชาติ

ต้นน้ำ

กลางน้ำ

ปากน้ำ

2. เส้นทางที่มนุษย์สร้างขึ้น

เส้นทางเดินเรือชายฝั่ง

1. เส้นทางเดินเรือระหว่างท่าเรือกรุงเทพ/ท่าเรือแม่น้ำเจ้าพระยา กับท่าเรือแหลมฉบัง และที่จอดเรือเกาะสีชัง
2. เส้นทางเดินเรือระหว่างท่าเรือในภาคตะวันตกและภาคใต้ฝั่งตะวันออก
3. เส้นทางเดินเรือระหว่างท่าเรือภูเก็ต และท่าเรือกันตัง

เส้นทางการขนส่งทางทะเล/มหาสมุทร

ที่มา <https://images.app.goo.gl/vRZs4EqyvsCRBRXJ6>

เรือขนส่ง

ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด

องค์ประกอบหลักของเรือ

ลำเรือ (Hull)

กลไกขับเคลื่อน (Propulsion)

การควบคุมทิศทาง (Steering)

ขนาดเรือ

1. หน่วยน้ำหนัก (1 ตัน เท่ากับ 1,000 กิโลกรัม)
 - Light Displacement Tonnage
 - Load Displacement Tonnage
 - Deadweight Tonnage (DWT)
2. หน่วยปริมาตร (1 ตัน เท่ากับ 100 ลูกบาศก์ฟุต)
 - Gross Tonnage (GT)
 - Net Tonnage (NT)

ประเภทของเรือ

1. เรือสินค้าทั่วไป (General Cargo Ship)
2. เรือสินค้าเทกองแห้ง (Dry Bulk Carrier)
3. เรือโรโร (Ro-Ro Ship)
4. เรือบรรทุกสินค้าเหลว (Tank Ship หรือ Tanker)
5. เรือตู้คอนเทนเนอร์ (Container Ship)
6. เรือบรรทุกผู้โดยสาร

ท่าเรือ

*อาณาบริเวณพื้นที่ที่ท่าเรือเข้าจอดเทียบท่า มีการทอดสมอหรือผูกเรือ มีอุปกรณ์ยกขนหรือ
สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมระหว่างเรือกับชายฝั่ง*

ความสำคัญและหน้าที่ของท่าเรือ

1. กำกับดูแล
2. การพัฒนาเมืองและภูมิภาค
3. การสนับสนุนอุตสาหกรรม
4. การค้า

องค์ประกอบท่าเรือ

พื้นที่หน้าท่า

แบ่งเป็น ร่องน้ำทางเรือเดิน และแอ่งหน้าท่าเทียบเรือ

พื้นที่ท่าเรือ

ประกอบด้วย ท่าเทียบเรือ และพื้นที่ภายในท่าเรือ

พื้นที่หลังท่า

ประเภทของท่าเรือ

1. ท่าเรือสินค้าทั่วไป (General Cargo Port)
2. ท่าเรือสินค้าเทกองแห้ง (Dry Bulk Port)
3. ท่าเรือสินค้าเหลว (Liquid Bulk Terminal)
4. ท่าเรือโรโร (Ro-Ro Terminal)
5. ท่าเรือตู้คอนเทนเนอร์ (Container Terminal)
6. ท่าเรือโดยสาร

ผู้ประกอบการขนส่งทางน้ำ

1. ผู้ประกอบการเดินเรือ
2. ผู้ประกอบการท่าเรือ
3. ผู้ประกอบการต่อและซ่อมเรือ
4. ธุรกิจเกี่ยวเนื่องต่างๆ

ผู้ประกอบการเดินเรือ

1. เรือโดยสารในลำน้ำเพื่อการสัญจรประจำวัน
2. เรือโดยสารและท่องเที่ยวตามลำน้ำ
3. เรือโดยสารและท่องเที่ยวตามทะเล

ผู้ประกอบการเดินเรือขนส่งสินค้า

ผู้ประกอบการเดินเรือขนส่งในแม่น้ำ

ผู้ประกอบการเดินเรือขนส่งชายฝั่ง

ผู้ประกอบการเดินเรือระหว่างประเทศ

แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ เจ้าของเรือ (Ship Owner) และ ตัวแทนเรือ (Shipping Agency)

ผู้ประกอบการทำเรือ

1. ทำเรือสำหรับผู้โดยสารโดยเฉพาะ
2. ทำเรือทะเลขนาดใหญ่
 - 1) รัฐเป็นทั้งผู้กำกับดูแลและเป็นผู้ให้บริการ
 - 2) รัฐเป็นผู้กำกับดูแล และให้เอกชนผู้รับสัมปทานเป็นผู้ให้บริการ

การกำกับดูแลการขนส่งทางน้ำ

การกำกับดูแลการขนส่งทางน้ำในประเทศไทย

พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 พ.ศ.2515

พระราชบัญญัติเรือไทย พ.ศ. 2481

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์นาวี

การกำกับดูแลการขนส่งทางน้ำระดับสากล

1. อนุสัญญาเกี่ยวกับความปลอดภัย
2. อนุสัญญาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางทะเล
3. อนุสัญญาเกี่ยวกับการชดเชยใช้ความเสียหายและการรับผิดชอบ
4. อนุสัญญาอื่นๆ

